

PÉCHI SIMON

PSALTERIUMA

Báthory Zsigmondnak, Bocskai Istvánnak titkára, Bethlen Gábornak nyolc esztendeig kancellárja volt Péchi Simon (1570 k.–1642.). Szűcsmester fiaként a kolozsvári unitárius kollégiumban tanult, majd Eössi Andrásnak, a szombatos főúr gyermekeinek nevelője lett. Szombatos hitre való áttérése után gazdája utazni és héber nyelvet tanulni küldte. Hat-nyolc évig járta Konstantinápoly, Észak-Afrika, Spanyolország, Portugália, Franciaország és Itália zsidó iskoláit, s így nagy képzettségre tett szert a héber nyelvben és a rabbinikus irodalomban. Mikor hazatért, Eössi halálán találta: az Péchtit fiává fogadta, s tekintélyes vagyon örököséként rábízta a szombatosok vezetését. Bethlen ugyan bebörtönöztette, s Rákóczi György fejedelemsége alatt református-sá-térésre kényszerítették; ám eközben „magas irodalmi színvonalú munkásságot fejtett ki; imádságos könyve, zsoltafordítása, Mózes öt könyvének fordítása és magyarázata, énekei egyaránt jeles stilisztának mutatják” (Tarnóc Márton: Erdély művelődése Bethlen Gábor és a két Rákóczi György korában, Bp. 1978. 63. l.) Kemény Zsigmond a *Rajongók* című regényével áldozott neki.

Psalteriumá-ból három rövid fordítást választottunk ki s a szöveget Szilády Áron 1913-as kiadása alapján közöljük. „Péchi Simon az egyetlen magyar zsoltaíró, aki nem latinból, görögből, németből, hanem héber eredetiből fordított – írja róla Weöres Sándor, aki az itt is közölt 11. zsoltaírt beválogatta „a magyar költészet rejtett értékei” közé. – „Utánozta a dallamos héber akcentust, kopogó magyar nyelven. S a zsoltaírók hőmpölygő ritmusát, szabályba nem fogható, mégis erős lüktetését...” (Három veréb hat szemmel, Bp., 1977)

(R. J.)

XI. Sóltár

Igen biztam a Mindenható Istenben s mégis mire mondjátok ijjesztve az én lelkeimnek: repülj más hegyekre innét te kis madaracská. Mert imé az istentelenek ljokat felhúzták és nyilokat idegekben helyeztették: meg akarnám látni, mint ejtik el a tiszta szívűveket. Fenekéből minden fundamentumot felhántak: az igaz mit cselekedhessék ilyenkor.

De ezeket a Mindenható szent hajlékából, az Úr az egekből, szent székiből szemeivel mind jól nizi: vizsgálja szeme fényével az embereknek fiait.

Az Úr csak az igazakat szokta megpróbálni: de az istentelent és a bitang szeretőket gyűlöli az ő lelke. Mint sebes záport, a tüzes kénkövet s parazsát úgy szórja az istentelenekre: és az ő poharak rettenetes ragyogó tüzes széllel töltetik meg.

Mert igaz a Mindenható és csak igazakat szeret: kedvesen az ő szemei csak a tökilleteseket nézik.

XXIII. Sóltár

Pásztorom énnékem a mindenható Isten: azért nincsen semmiből fogyatkozásom.

Szép zsíros mezőkön lefeket engemet: kedves szép nyugodalmas élő vizeknél legeltet engemet.

Lelkemet nagy kegyesen meghozza, megtérengeti: igazgat az igazságnak ösvényén csak az ő szent nevéjért. Ha szintén halálos ügyemben, a halál völgyének árnyékába jutnék, nem félek, mert te mellettem vagy: a te pálcád és támasztó törvényed megvigasztalnak engemet.

Asztalt terítesz énnékem ellenségim előtt: drága olaj kenettel fejemet zsírosítván pohárom csordultig töltöd. Tehát ily jó s gazdag irgalmasságod legyen rajtam teljes életembe: és lakjam az Úr házában mindörökkön örökké.

C. Vallástétel és hálaadó Sóltár

Zengjen mind az egész föld az Úr Istennek, és ő neki szolgáljon már nagy örömmel: jöjjenek ő eleibe dicséret-mondással.

Tudjátok már, hogy csak ez az mindenható Úr a mi Istenünk, ő csinált ekképpen minket, és nem mi magunk magunkat: mert mi csak ő népei és pásztorságának juhai vagyunk.

Menjünk be tehát az ő szent kapujához hálaadással, és pítvarában dicséret-mondással: vallást tévén rólla, és áldván az ő szent nevét. Mert bizony igen jó ez Mindenható Úr, és örökkévaló az ő szent irgalmassága: és mind örök nemzetségről nemzetségre teljesedik az ő hűséges fogadása.

Szántó Piroska: Pünkösöd
Illusztráció a Magyar Miskönyvből